POLSKA UTRZYMUJE DOBRY KLIMAT DLA ZAGRANICZNEGO BIZNESU

Wyniki 10. edycji badania „Klimat inwestycyjny w Polsce", przeprowadzonego przez Polską Agencję Informacji i Inwestycji Zagranicznych we współpracy z firmą Grant Thornton oraz bankiem HSBC

Grudzień 2016

Invest in Poland

Grant Thornton
An instinct for growth™

HSBC

SŁOWO WSTĘPNE

Szanowni Państwo,

jednym z celów, który sobie postawiliśmy to zmiana wektorów gospodarki w taki sposób, aby Polska dołączyła do grona liderów innowacyjności. Inwestorzy zagraniczni odgrywają w tym procesie istotną rolę, dlatego uważnie wsłuchujemy się w ich potrzeby i oczekiwania. Dzięki zmianom, które wprowadzamy, zyskają zintegrowany i profesjonalny pakiet instrumentów finansowo-doradczych. Stawiamy przy tym na aktywną rolę administracji i instytucji otoczenia biznesu, co zapewnia nową jakość oferowanych usług. Chcemy w ten sposób zachęcić inwestorów, aby realizowali w Polsce swoje ambitne projekty biznesowe i tworzyli innowacyjne produkty i usługi.

Wyniki badania potwierdzają atrakcyjność inwestycyjną naszego kraju i to, jak wiele znaczy dla inwestorów rząd, który ma strategię i skutecznie ją realizuje. Dobry klimat inwestycyjny, świetnie wykształcona kadra inżynierska to czynniki, które często decydują o tym, że wygrywamy konkurencję z innymi krajami z Europy Środkowo-Wschodniej i nie tylko. Świadczą o tym duże inwestycje, jak przedsięwzięcia Daimlera, Toyoty, LG Chem czy IFA Rotarion, które pozyskaliśmy w ostatnich miesiącach. One są magnesem dla kolejnych partnerów zagranicznych. Mają też pozytywny wpływ na rozwój konkretnych regionów, bo otwierają nowe możliwości dla małych i średnich firm, które mogą zyskać na obecności globalnych marek. Inwestorzy zainteresowani realizowaniem w Polsce innowacyjnych projektów mogą liczyć na wsparcie polskiego rządu.

Mateusz Morawiecki
Wicepremier, Minister Rozwoju i Finansów

SŁOWO WSTĘPNE

Szanowni Państwo,

W 2016 roku obchodzimy jubileusz badania klimatu inwestycyjnego w Polsce. Już od dziesięciu lat Polska Agencja Informacji i Inwestycji Zagranicznych pyta inwestorów zagranicznych o ocenę czynników, które skłaniają ich do wyboru naszego kraju na miejsce rozwoju własnej działalności biznesowej. Aktywność inwestorów, nacechowana wysokim odsetkiem reinwestycji i wyrażona największą liczbą miejsc pracy w Europie Środkowo – Wschodniej, powstałych na skutek Bezpośrednich Inwestycji Zagranicznych, to certyfikat wysokiej jakości oferty inwestycyjnej Polski. To również dowód zadowolenia firm z całego świata ze współpracy z polskimi pracownikami, podwykonawcami, samorządami, instytucjami publicznymi i jednostkami akademickimi. Liczymy na to, że opinie zagranicznych firm o naszym kraju, zaprezentowane w badaniu klimatu inwestycyjnego w Polsce, będą drogowskazem dla kolejnych projektów, które mamy nadzieję gościć u nas w najbliższym czasie.

Badanie pokazuje, że klimat inwestycyjny sprzyja Polsce, a Polska sprzyja inwestorom - zwłaszcza tym z najbardziej innowacyjnych sektorów. W ramach realizacji Planu na Rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju, polski rząd podjął szereg działań służących tworzeniu przyjaznego klimatu dla wszystkich prowadzących biznes w Polsce. Jest wśród nich niedawno ogłoszona Konstytucja dla Biznesu czy sukcesywnie powiększający się pakiet ułatwień dla innowatorów. Wszystkie te inicjatywy są odpowiedzią na postulaty przedsiębiorców, którzy wiążą swój rozwój z naszym krajem. Dlatego w imieniu Polskiej Agencji Informacji i Inwestycji Zagranicznych, zapraszam do Polski.

Tomasz Pisula

Prezes Zarządu Polskiej Agencji Informacji i Inwestycji Zagranicznych

SPIS TREŚCI

O BADANIU 4

KLUCZOWE WNIOSKI Z BADANIA 6

Rozdział 1
OGÓLNA OCENA KLIMATU INWESTYCYJNEGO W POLSCE 7

Rozdział 2
MOCNE I SŁABE STRONY POLSKI 14

Rozdział 3
ZMIANY NA PRZESTRZENI LAT 22

Rozdział 4
STAN BEZPOŚREDNICH INWESTYCJI ZAGRANICZNYCH W POLSCE 25

Rozdział 5
PLANY INWESTORÓW ZAGRANICZNYCH NA 2017 ROK 33

PODSUMOWANIE 38

DODATKOWE INFORMACJE 39

O BADANIU

Gospodarka Polski rozwija się nieprzerwanie od ponad ćwierć wieku. Według danych Międzynarodowego Funduszu Walutowego, w ostatnich 25 latach średni roczny wzrost PKB wyniósł 3,7 proc., wobec zaledwie 1,7 proc. odnotowanych w tym czasie przez kraje obecnej Unii Europejskiej. Istotnym czynnikiem wspierającym tak dynamiczny wzrost PKB był napływ bezpośrednich inwestycji zagranicznych do naszego kraju. Inwestorzy dostarczali kapitał, biznesowe know-how i nowe technologie oraz tworzyli miejsca pracy, wspierając transformację gospodarki krajowej z centralnie planowanej w rynkową.

Dzisiejsza Polska znacznie różni się od tej sprzed dwudziestu kilku lat. Inwestycje zagraniczne nadal jednak pełnią ważną rolę w budowaniu gospodarczego sukcesu kraju, a tworzenie dobrych warunków do lokowania kapitału „nad Wisłą" pozostaje jednym z najważniejszych celów polskiej polityki gospodarczej. Na obecnym etapie rozwoju istotne będzie nie tylko przyciąganie inwestycji jako takich, ale dokładanie starań, aby były to projekty sprzyjające zrównoważonemu rozwojowi gospodarki krajowej w dłuższej perspektywie.

Sukces działań podejmowanych przez polskie władze w tym zakresie będzie zależał m.in. od monitorowania opinii inwestorów, którzy rozwinęli już biznes w Polsce, na temat różnych aspektów tworzących warunki prowadzenia działalności w naszym kraju. Ich opinie uwydatniają czynniki wzmacniające atrakcyjność inwestycyjną Polski oraz te, które powodują największe wyzwania z perspektywy inwestorów zagranicznych. Taka wiedza umożliwia tworzenie strategii przyciągania inwestycji o pożądanym profilu.

Z tą świadomością Polska Agencja Informacji i Inwestycji Zagranicznych (PAIiIZ), której zadaniem jest wspieranie inwestorów zagranicznych we wchodzeniu na rynek krajowy i jak najlepszym wykorzystaniu istniejących na nim możliwości biznesowych, systematycznie sprawdza, jak inwestorzy zagraniczni oceniają warunki lokowania kapitału oraz prowadzenia działalności gospodarczej w naszym kraju. W 2016 roku mija dekada, odkąd PAIiIZ rozpoczęła przeprowadzanie badania opinii wśród inwestorów zagranicznych, w której są proszeni m.in. o ocenę jasności i spójności przepisów prawa czy tego, jaki wpływ na ich biznes ma stabilność polityczna. Po raz drugi z rzędu wsparcia przy przeprowadzeniu tego badania udzieliły bank HSBC oraz Grant Thornton, firma audytorsko-doradcza. Efektem tej współpracy jest niniejszy raport, w którym zaprezentowano wnioski wysunięte na podstawie odpowiedzi przedstawicieli 103 działających w Polsce firm z zagranicznym kapitałem.

Ta dziesiąta, jubileuszowa edycja badania daje powody do optymizmu. Ogólna ocena klimatu inwestycyjnego w Polsce jest najwyższa od 2007 roku, czyli odkąd rozpoczęto prowadzenie ankiety w formie umożliwiającej porównania. Tym samym, poprawiony został ubiegłoroczny rekordowy rezultat. Poza tym, podobnie jak przed rokiem, prawie wszystkie przebadane firmy zadeklarowały, że wybrałyby Polskę ponownie, gdyby jeszcze raz miały podjąć decyzję o lokalizacji dla swojego biznesu.

Życzymy przyjemnej lektury!

KLUCZOWE WNIOSKI Z BADANIA

97 proc. zagranicznych inwestorów cieszy się, że weszło na polski rynek i zrobiłoby to ponownie

Klimat inwestycyjny w Polsce jest oceniany przez zagranicznych inwestorów średnio na 3,72 pkt (w skali 1-5), czyli na najwyższym poziomie w historii badania

Czynniki makroekonomiczne i silne kadry to główne atuty Polski jako lokalizacji zagranicznych inwestycji

Duża zmienność i niejasność przepisów prawnych, podatki i biurokracja to główne bolączki zgłaszane przez inwestorów

Zagraniczne przedsiębiorstwa zamierzają zwiększać inwestycje i zatrudnienie w Polsce mocniej niż firmy rodzime

Rozdział 1

OGÓLNA OCENA POLSKI

INWESTORZY NIE ŻAŁUJĄ, ŻE POSTAWILI NA POLSKĘ

Polska gospodarka w ostatnich latach istotnie umocniła swoją pozycję w międzynarodowych rankingach atrakcyjności inwestycyjnej. W najnowszej edycji zestawienia pt. „Doing Business", prowadzonego przez Bank Światowy, Polska zajęła 24. pozycję (na 190 państw objętych analizą), wyprzedzając m.in. Holandię, Szwajcarię czy Japonię. Od 2010 roku awansowała w sumie o 46 miejsc. Wnioski z badania przeprowadzonego przez PAIiIZ we współpracy z HSBC i Grant Thornton, wpisują się w tę dobrą ocenę klimatu inwestycyjnego w Polsce.

Badanie to wykazało, że zagraniczne firmy – jeśli już postanowią zainwestować w naszym kraju i prowadzić tu działalność – w zdecydowanej większości deklarują, że decyzja ta była słuszna. Aż 97 proc. inwestorów, którzy wzięli udział w badaniu, przyznało, że gdyby mieli jeszcze raz podejmować tę decyzję, ponownie wybraliby Polskę jako miejsce inwestycji. Tylko jedna firma na ponad 30 twierdzi, że nie był to najbardziej optymalny wybór i dziś zdecydowałaby inaczej. Wyniki te są bardzo zbliżone do zeszłorocznych, kiedy to 98 proc. zagranicznych inwestorów deklarowało, że ponownie wybrałoby Polskę, a 2 proc. – inną lokalizację.

Duża i utrzymująca się satysfakcja inwestorów z decyzji o inwestycji w Polsce wskazuje, że nasza gospodarka jest atrakcyjnym miejscem dla zagranicznego kapitału, oferującym relatywnie wysoką stopę zwrotu z bezpośrednich inwestycji. Ewentualną barierą w przyciąganiu do Polski jeszcze większej ilości zagranicznego kapitału są więc nie tyle warunki makroekonomiczne i instytucjonalne ramy prowadzania biznesu, ile sama skłonność zagranicznych inwestorów, by brać pod uwagę Polskę jako miejsce lokalizacji inwestycji.

Tak

Nie

Czy Pana/Pani firma ponownie zainwestowałaby w Polsce?
Odpowiedzi w proc., 2016

Warto mieć świadomość, że na prezentowane wyniki wpływ miała charakterystyka badanej populacji, tzn. mogło się zdarzyć, że część inwestorów, która żałowała swojej decyzji o wejściu na polski rynek, już ten rynek opuściła i że inwestorzy ci nie brali udziału w badaniu. Należy jednak zwrócić uwagę, że w ostatnich latach faktyczne, pełne, operacyjne dezinwestycje zdarzały się jedynie sporadycznie i stanowią zjawisko właściwie pomijalne na tle całego napływu zagranicznych inwestycji bezpośrednich.

INWESTORZY LUBIĄ POLSKĘ

Przedstawiciele zagranicznych firm, którzy wzięli udział w badaniu, zostali poproszeni o ogólną ocenę Polski jako miejsca do prowadzenia biznesu. W skali od 1 do 5, gdzie jeden oznaczało „bardzo źle", a 5 – „bardzo dobrze", inwestorzy ocenili Polskę średnio na 3,72 pkt. Oznacza to, że dominowała odpowiedź „dobrze" (45 proc. wskazań). Tylko w nielicznych przypadkach (2 proc.) inwestorzy wybierali odpowiedź „źle", natomiast ani razu nie padła odpowiedź „bardzo źle". Dane te sugerują, że inwestycje realizowane przez zagranicznych inwestorów „nad Wisłą" przynoszą zadowalające ich stopy zwrotu, a przypadki generowania niesatysfakcjonujących wyników są odosobnione.

Jak ocenia Pan/Pani ogólny klimat inwestycyjny w Polsce?
Odpowiedzi w proc., 2016

Co istotne, w tegorocznym badaniu ogólna ocena klimatu inwestycyjnego w Polsce nieznacznie wzrosła w stosunku do wyniku odnotowanego w ubiegłym roku – w skali od 1 do 5 średnia ocen wyniosła w najnowszym badaniu 3,72 pkt wobec 3,65 pkt przed rokiem. Tegoroczny rezultat jest najwyższym w dziesięcioletniej historii badania.

Dane te sugerują, że mimo istotnych zmian na scenie politycznej, jakie zaszły w Polsce między poprzednią a tegoroczną edycją badania (pierwsza od ośmiu lat zmiana opcji rządzącej), warunki prowadzenia biznesu – w ocenie ankietowanych zagranicznych inwestorów – nie pogorszyły się. Wydaje się, że pomimo zaostrzenia retoryki dotyczącej polityki wobec zagranicznego kapitału, realne warunki działalności dla większości zagranicznych podmiotów w Polsce nie zmieniły się. Jednocześnie, jak wskazali respondenci badania, inne czynniki – np. makroekonomiczne lub infrastrukturalne – wręcz nieco się poprawiły (więcej informacji na ten temat zaprezentowano w kolejnym rozdziale).

Z analizy pełnej historii badania (lata 2007-2016) wyłania się wyraźny trend wzrostowy. Podczas gdy w startowym 2007 roku średnia ogólna ocena klimatu wyniosła 3,13 pkt, w ciągu kolejnych dziewięciu edycji badania wynik poprawił się o 0,59 pkt (czyli 19 proc.).

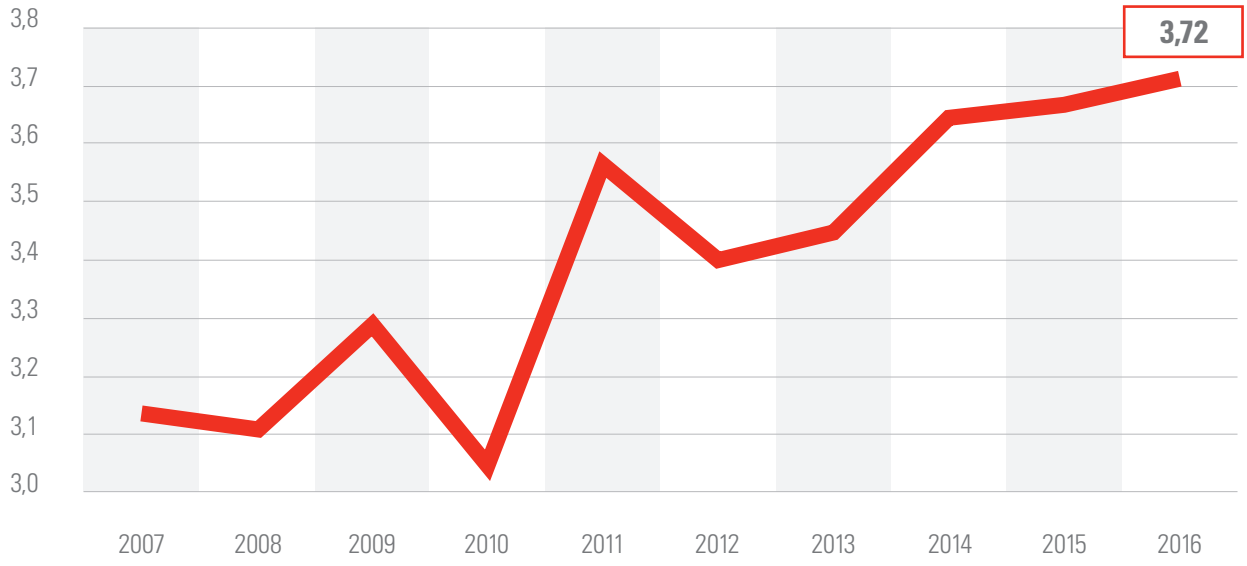

Wskaźnik ogólnej oceny klimatu inwestycyjnego w Polsce w historii badania (w pkt)

BELGOWIE NAJBARDZIEJ ZADOWOLENI Z POLSKI

Biorąc pod uwagę kraj pochodzenia dominującego kapitału zagranicznego w spółce, najlepiej Polskę oceniają inwestorzy z Belgii, przyznając naszemu krajowi średnio 4,2 pkt na 5 możliwych. Na kolejnych miejscach uplasowały się ex aequo Austria i Francja z wynikiem 4 pkt. Najsłabiej klimat inwestycyjny w Polsce oceniają natomiast inwestorzy z Danii (3,25 pkt).

Trzeba podkreślić fakt, że najniższa średnia nota uzyskana w badaniu, czyli 3,25 pkt, to wciąż dużo powyżej średniej możliwych punktów do osiągnięcia (2,5 pkt). Oznacza to, że generalnie inwestorzy zagraniczni oceniają Polskę jako dobre miejsce do prowadzenia biznesu.

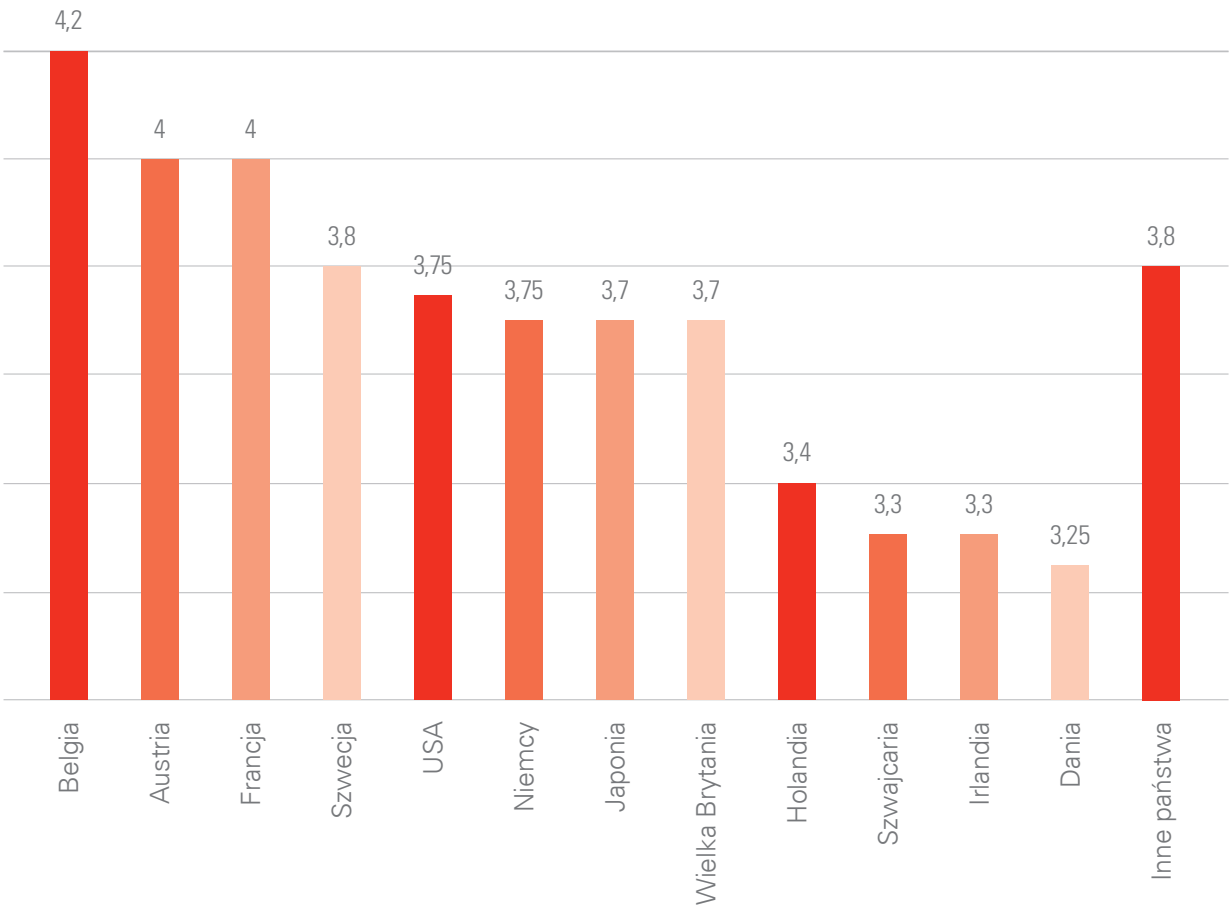

Średnie oceny ogólnego klimatu inwestycyjnego w podziale na kraje, z których pochodził dominujący kapitał zagraniczny ankietowanej firmy (w pkt, 2016)

POZYTYWNY WIZERUNEK MA DUŻE ZNACZENIE

W przeszłości położenie geograficznie niekoniecznie sprzyjało rozwojowi Polski. Niemniej jednak w ostatnich latach staje się ono naszym gospodarczym atutem. Lokalizacja w sercu Europy daje Polsce przewagę nad krajami z innych części świata w rywalizacji o uwagę europejskich inwestorów realizujących strategię tzw. „nearshoringu", czyli lokowania inwestycji w niedużej odległości od centrali, co umożliwia sprawniejszą realizację zamówień na naszym kontynencie czy efektywniejsze zarządzanie procesami z uwagi na brak lub niewielkie różnice czasowe. Położenie sprzyja również wzmacnianiu relacji z pozaeuropejskimi parterami. Dzięki członkostwu w Unii Europejskiej oraz wzmacnianiu relacji z Chinami, Polska ma szansę stać się bramą do liczącego ok. 500 milionów konsumentów rynku unijnego dla firm i inwestorów z Państwa Środka w ramach Nowego Jedwabnego Szlaku. Po latach koncentracji na inwestycjach w regionach świata bogatych w surowce, wraz z re-orientacją modelu wzrostu gospodarczego Chin na napędzany przez konsumpcję zmienia się struktura geograficzna i branżowa inwestycji zagranicznych Państwa Środka. Chińscy inwestorzy szukają możliwości lokowania kapitału w sektorach zaawansowanych technologicznie i związanych z markami konsumenckimi o ugruntowanej pozycji rynkowej, które trafiają nie tylko do Chin czy innych krajów azjatyckich, ale także na rynki w innych częściach świata. Ich „ulubionymi" destynacjami są obecnie Europa i Stany Zjednoczone. Wyzwaniem dla Polski jest wykorzystanie zainteresowania naszym kontynentem wśród chińskich inwestorów, a jednocześnie dbanie o inwestorów z innych części świata. Jak wynika z danych UNCTAD, największymi „dostawcami" bezpośrednich inwestycji zagranicznych na świecie nadal są Stany Zjednoczone. W czołówce znajdują się również Holandia, Irlandia, Niemcy czy Szwajcaria. Inwestorzy z rynków rozwiniętych w coraz większym stopniu doceniają polskie „know-how". Lokują w naszym kraju nie tylko moce produkcyjne, ale także centra usług i ośrodki R&D. Polska już dziś jest jedną z wiodących lokalizacji dla centrów usług na świecie, a kolejne inwestycje w tym sektorze realizowane przez czołowe koncerny międzynarodowe sprawiają, że ta silna pozycja dalej się umacnia. Jednocześnie usługi świadczone przez jednostki zlokalizowane w naszym kraju są coraz bardziej zaawansowane, odbiegając od prostego wsparcia IT czy call center. Rosnące zainteresowanie inwestorów zagranicznych lokowaniem centrów usług w Polsce może przyczynić się do wsparcia rozwoju nie tylko największych miast, gdzie takich jednostek powstało dotychczas najwięcej. Swoje pięć minut mają miasta średniej wielkości, które zadbały o rozwój infrastruktury i dysponują bazą akademicką, będącą źródłem wykwalifikowanych kadr.

Michał H. Mrożek

Prezes Zarządu, HSBC Bank Polska S.A.

Rozdział 2

MOCNE I SŁABE STRONY POLSKI

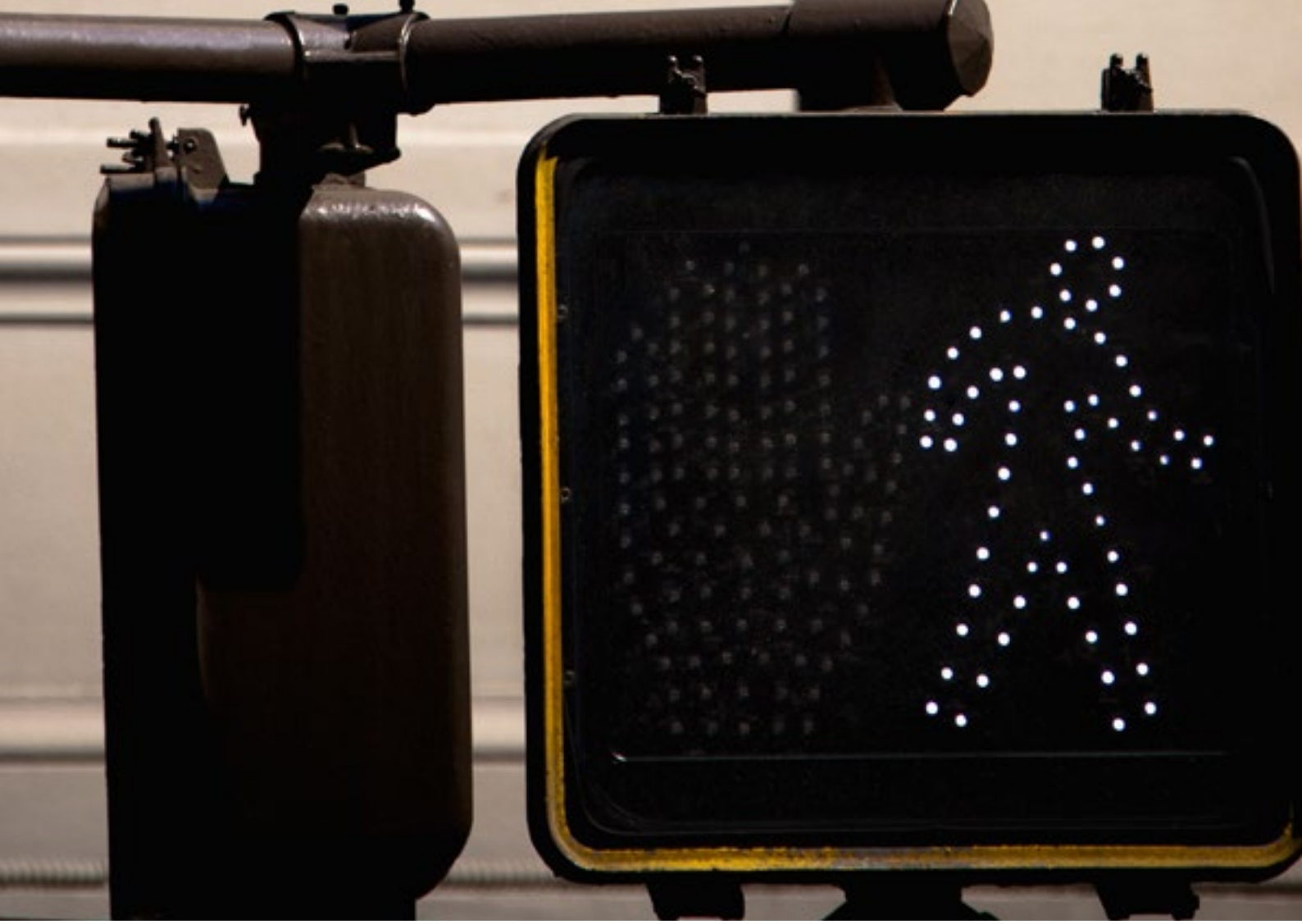

CHŁONNY RYNEK KUSI INWESTORÓW

Podobnie jak w poprzednich latach, na potrzeby badania zdefiniowano 26 czynników, które wpływają na ocenę klimatu inwestycyjnego w Polsce przez inwestorów zagranicznych. Uczestnicy badania zostali poproszeni o ocenę każdego z nich w skali od 1 do 5, gdzie 1 punkt oznaczał „bardzo złą" ocenę (czynnik w znacznym stopniu utrudniający prowadzenie działalności gospodarczej), a 5 punktów - ocenę „bardzo dobrą" (czynnik sprzyjający prowadzeniu biznesu). Zdaniem respondentów, największymi zaletami Polski jako lokalizacji dla inwestycji są – podobnie jak w 2015 r. – wielkość rynku wewnętrznego oraz stabilność ekonomiczna, a także wysoce wykwalifikowane kadry i atrakcyjne zasoby materialne. Najgorzej oceniane są natomiast jakość prawa gospodarczego oraz obciążenia biurokratyczne, co pokrywa się z wnioskami z ubiegłorocznej edycji badania.

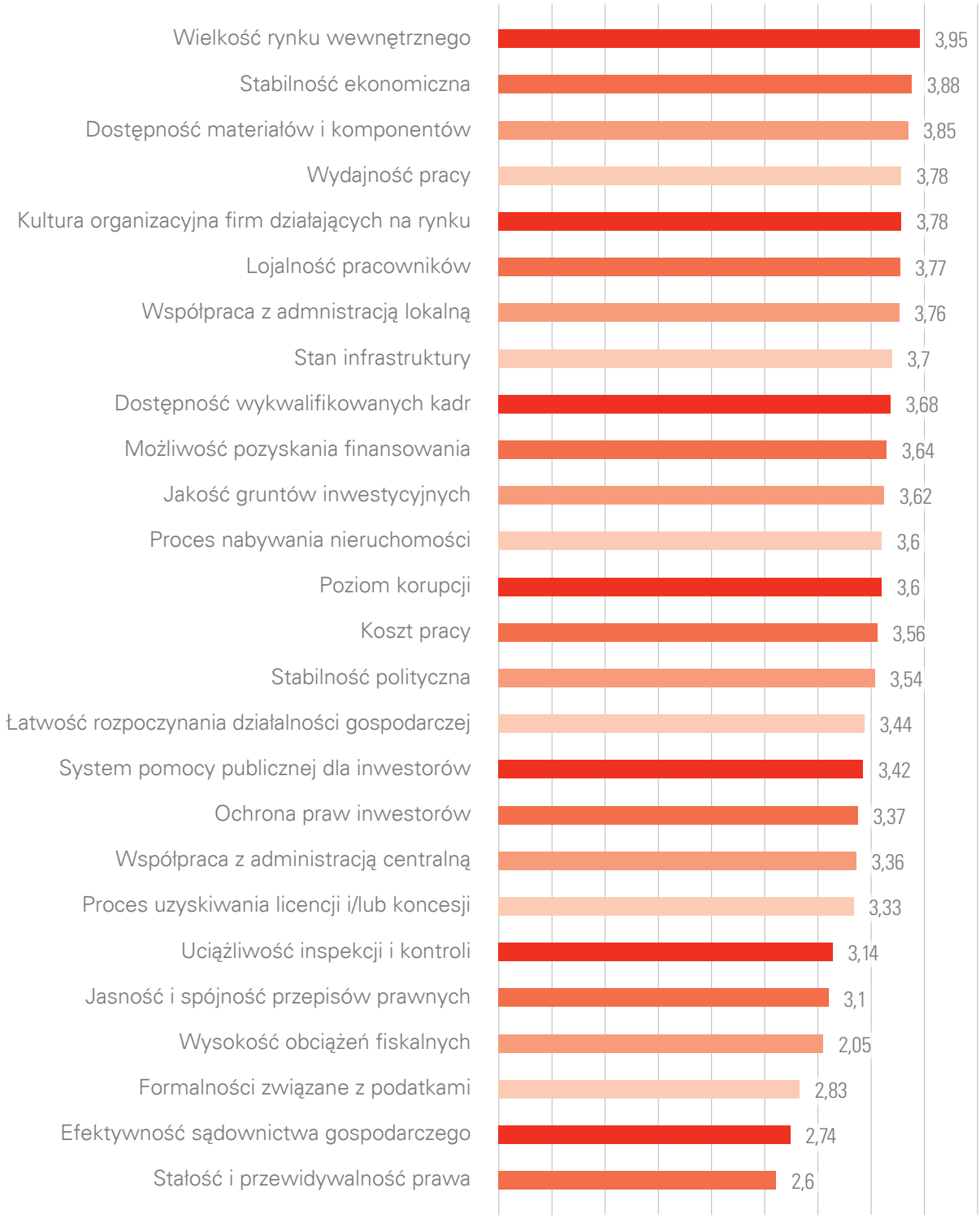

Jak ocenia Pan/Pani poszczególne czynniki wpływające na klimat inwestycyjny w Polsce?
Średnia odpowiedzi (w pkt, w skali 1-5, gdzie 1 to „bardzo źle", a 5 to „bardzo dobrze", dane za 2016 rok)

NAJWIĘKSZE ATUTY POLSKI

Wyniki badania wskazują, że w opinii inwestorów największym atutem Polski jako miejsca prowadzenia biznesu są czynniki makroekonomiczne, czyli wielkość i stabilność rynku. Ważną przewagę konkurencyjną polskiej gospodarki stanowią również jej wysokiej jakości kadry, czyli pracowity, lojalny i dobrze wykwalifikowany personel. Ważnym argumentem za inwestowaniem „nad Wisłą" są też zasoby materialne, np. łatwo dostępne surowce, dobre grunty i coraz nowocześniejsza infrastruktura.

W ubiegłorocznej edycji badania ważnym atutem była również stabilność polityczna (średnio 3,71 pkt, co było czwartym w kolejności najlepiej ocenionym czynnikiem), jednak w tegorocznym badaniu czynnik ten znacznie stracił na znaczeniu (do 3,54 pkt, spadek na 15. pozycję). W związku z pierwszą od lat zmianą partii rządzącej oraz pojawiającym się niekiedy zaostrzeniem retoryki dotyczącej zagranicznego kapitału, spadek ten wydaje się zjawiskiem naturalnym. Każda istotna zmiana „u sterów" władzy – jeśli towarzyszy jej deklarowana zmiana polityki gospodarczej – wywołuje niepewności wśród uczestników życia gospodarczego.

Poniżej zaprezentowano najlepiej ocenione czynniki, pogrupowane w trzy kategorie.

Podobnie jak w 2015 roku, w najnowszej edycji badania inwestorzy zagraniczni wskazują na walory makroekonomiczne jako jeden z najważniejszych atutów polskiej gospodarki. Nasz kraj dysponuje dużym, chłonnym rynkiem wewnętrznym (jest to najwyżej oceniony czynnik z całej listy), kształtowanym przez ewoluujące potrzeby 38 mln konsumentów (od etapu, w którym – po latach niedoborów – kupowali „wszystko, co tylko trafiało na rynek", po coraz bardziej selektywne podejście wraz ze zmianą postaw na kolejnych etapach rozwoju), ale też popyt zgłaszany przez sektor przedsiębiorstw i sektor publiczny. W przeciwieństwie do większości innych gospodarek regionu Europy Środkowej i Wschodniej, Polska jest traktowana przez zagraniczne firmy nie tylko jako miejsce produkcji towarów, ale też jako pojemny, docelowy rynek zbytu.

Ponadto, inwestorzy podkreślają dużą stabilność makroekonomiczną polskiej gospodarki i łatwy, niezakłócony dostęp do finansowania. O ile przez rodzime firmy znaczenie stabilności otoczenia makroekonomicznego jest często niedoceniane, o tyle dla firm z zagranicy, z których wiele musiało zmierzyć się z kryzysem gospodarczym na swoich rodzimych rynkach, stały rozwój gospodarczy w Polsce ma szczególne znaczenie i duży (pozytywny) wpływ na ocenę atrakcyjności polskiego rynku.

CZYNNIKI MAKROEKONOMICZNE

- **wielkość rynku wewnętrznego** (średnia ocena 3,95 pkt)
- **stabilność ekonomiczna** (3,88)
- **dostęp do finansowania** (3,64)

Ważnym atutem polskiej gospodarki są również lokalne kadry – trzy spośród dziesięciu najwyżej ocenionych przez inwestorów czynników dotyczy właśnie kwestii pracowniczych. Zagraniczne firmy wysoko cenią sobie przede wszystkim wydajność polskich pracowników, doceniają również ich dużą lojalność. Podkreślają też relatywnie łatwy dostęp do odpowiednio wykwalifikowanych kadr.

Co ważne, inwestorzy zagraniczni raczej rzadko wskazują niski koszt siły roboczej jako istotny atut Polski – w badaniu czynnik ten oceniony został relatywnie nisko (dopiero na 14. miejscu). Oznacza to, że – wbrew pojawiającym się czasami opiniom – niskie koszty pracy w naszym kraju nie stanowią głównej przewagi konkurencyjnej naszej gospodarki. Motywem lokowania w Polsce zagranicznych inwestycji nie jest więc jedynie chęć silnego obniżenia przez inwestorów kosztów działalności (w tym konkretnym przypadku – pracy) w porównaniu z rynkami rozwiniętymi. Z kolei na rynkach rozwijających się koszty pracy są niższe niż „nad Wisłą", a więc inwestorom z tych krajów (wśród których znajdują się np. takie mocarstwa jak Chiny) trudno zaimponować poziomem kosztów. Tym, czym możemy imponować, jest jakość siły roboczej, co znajduje coraz większe odzwierciedlenie w rodzaju działalności prowadzonej przez inwestorów zagranicznych w Polsce. Dobrym przykładem są np. lokowane w naszym kraju centra usług, należące do największych międzynarodowych koncernów. Do niedawna usługi świadczone przez te centra skupiały się na mniej skomplikowanych, odtwórczych czynnościach, jak np. doraźne wsparcie IT (tzw. helpdeski). Dziś coraz częściej można spotkać się z bardziej złożonymi usługami, wymagającymi specjalistycznego „know-how".

SILNE KADRY

- **wydajność pracy** (3,78)
- **lojalność pracowników** (3,77)
- **dostępność wykwalifikowanych kadr** (3,68)

ZASOBY MATERIALNE

- **dostępność surowców, materiałów i komponentów** (3,85)
- **stan infrastruktury** (3,7)
- **jakość gruntów inwestycyjnych** (3,62)

Mocną stroną polskiej gospodarki są również jej zasoby „twarde". Po pierwsze, inwestorzy zagraniczni podkreślają, że w Polsce relatywnie łatwo im pozyskać surowce, materiały i komponenty do produkcji. Po drugie, z roku na rok poprawia się ocena stanu infrastruktury technicznej i logistycznej w Polsce. Obecnie jest to już jeden z ośmiu najlepiej ocenianych czynników, choć na początku badania w 2007 r. miał jedne z najniższych ocen. Po trzecie, zdaniem zagranicznych firm, Polska oferuje im relatywnie wysokiej jakości grunty inwestycyjne, tzn. dobrze zlokalizowane i dobrze przygotowane pod względem prawnym i technicznym. To w dużej mierze zasługa współpracy z lokalnymi, samorządowymi władzami, która również została w ankiecie wysoko oceniona.

DO POPRAWY

Najsłabiej z grona 26 zdefiniowanych przez autorów raportu czynników ocenione zostały te związane z prawnymi aspektami prowadzenia działalności gospodarczej w Polsce. Mowa tu m.in. o niskiej efektywności sądów gospodarczych w naszym kraju, niestabilnym i niejednoznacznym prawie, procedurach związanych z pozyskiwaniem licencji i koncesji czy skomplikowanym systemie podatkowym.

Należy jednak zauważyć, że żaden z tych czynników nie uzyskał średniej liczby punktów niższej niż połowa skali (2,5 pkt), a tylko trzy z nich osiągnęły wynik gorszy niż 3 pkt. Jest to dowodem na to, że inwestorzy postrzegają obszary związane z prawem raczej jako neutralne dla ich biznesu, a nie jako poważne bariery w prowadzeniu działalności.

Poniżej zaprezentowano najlepiej ocenione czynniki, pogrupowane w trzy kategorie.

Uczestnicy badania nie najlepiej ocenili system prawny obowiązujący w Polsce, a zwłaszcza regulacje dotyczące sfery gospodarczej. Wśród pięciu najniżej ocenionych czynników dwa związane są właśnie z jakością prawa. W opinii inwestorów zagranicznych, polskie prawo w wielu obszarach powinno być spójniejsze i stabilniejsze, a także napisane w sposób nie wywołujący wątpliwości przy jego interpretacji.

JAKOŚĆ PRAWA GOSPODARCZEGO

- **stałość i przewidywalność prawa** (2,6)
- **jasność i spójność przepisów prawnych** (3,1)

Na takie oceny zagranicznych inwestorów wpływ może mieć nadprodukcja prawa w Polsce. Według badań prowadzonych regularnie przez Grant Thornton (publikowanych na www.barometrprawa.pl), w 2015 r. w życie weszło 29843 stron maszynopisu aktów prawnych najwyższej rangi (ustaw i rozporządzeń), co jest najwyższym wynikiem w historii. W 2016 roku rekord ten może zostać pobity. Jeżeli utrzymana zostanie dynamika z pierwszych trzech kwartałów (6,6 proc. rok do roku), to w 2016 roku w życie wejdzie 31813 stron aktów prawnych.

Mimo, że prawa w Polsce wciąż „produkuje" się dużo, inwestorzy zagraniczni zauważają postępy w poprawie jego jakości. Sugeruje to wyższa niż w ubiegłym roku ocena tego czynnika (3,1 pkt – o 0,34 pkt więcej niż w 2015 r., czyli wzrost o 12 proc.).

BIUROKRACJA

- **efektywność sądownictwa gospodarczego** (2,74)
- **uciążliwość inspekcji i kontroli** (3,11)
- **proces uzyskiwania licencji i koncesji** (3,33)
- **ochrona praw inwestorów** (3,37)
- **zakładanie firmy** (3,44)

ROZLICZANIE PODATKÓW

- **formalności związane z podatkami** (2,83)
- **wysokość obciążeń fiskalnych** (3,05)

W porównaniu do pozostałych czynników uwzględnionych w badaniu, słabo wypadają również kwestie dotyczące rozliczania podatków. Formalności z tym związane oraz wysokość obciążeń fiskalnych znalazły się w piątce najgorzej ocenionych czynników (odpowiednio 2,83 pkt i 3,05 pkt), utrzymując się tym samym na ubiegłorocznym poziomie.

Do takiej oceny przyczynia się m.in. niejasność przepisów podatkowych. Polscy podatnicy często nie są w stanie jednoznacznie zinterpretować danego przepisu, przez co muszą wnioskować o opinię organów skarbowych, które rokrocznie wydają ponad 30 tys. indywidualnych interpretacji podatkowych. Nic więc dziwnego, że dla inwestorów zagranicznych może stanowić to problem przy prowadzeniu biznesu.

Zdaniem inwestorów lokujących kapitał w Polsce, wiele do życzenia pozostawia także jakość procedur administracyjnych. Najsłabiej oceniana jest efektywność sądów gospodarczych w naszym kraju, którą uczestnicy badania ocenili na 2,74 pkt, co jest drugim najgorszym wynikiem wśród wszystkich 26 czynników uwzględnionych w badaniu. Z obliczeń Grant Thornton wynika, że firma w Polsce musi czekać średnio cztery i pół roku, zanim oczyści się z zarzutów dotyczących nieprawidłowości podatkowych. Niska efektywność sądownictwa gospodarczego w Polsce objawia się również w sytuacjach, w których firma próbuje wyegzekwować należności od niewypłacalnych kontrahentów.

Poza powyższym, jako mankamenty polskiej administracji zagraniczni inwestorzy wskazują na uciążliwość inspekcji i kontroli czy proces uzyskiwania licencji i koncesji. Należy jednak podkreślić, że wszystkie czynniki związane z biurokracją uzyskały w tegorocznej edycji badania większą średnią liczbę punktów niż przed rokiem, co oznacza, że sytuacja, choć powoli, to jednak się poprawia.

WALKA Z BIUROKRACJĄ CELEM NUMER JEDEN

Ogólna ocena klimatu inwestycyjnego w Polsce jest najwyższa w historii badania. Zdecydowana większość zagranicznych inwestorów ponownie ulokowałaby swój kapitał w naszym kraju, potwierdzając tym samym, że Polska jest dobrym miejscem do prowadzenia biznesu. Istnieją jednak obszary, które wpływają negatywnie na ocenę naszego kraju w oczach zagranicznych inwestorów. Mowa tu w szczególności o niejasnym i mało stabilnym prawie, na co duży wpływ ma nadprodukcja prawa, monitorowana regularnie przez firmę Grant Thornton. Z roku na rok w Polsce powstaje coraz więcej nowych przepisów. Obecnie przedsiębiorca, chcąc być na bieżąco ze wszystkimi zmianami w prawie, powinien teoretycznie poświęcić na czytanie aktów prawnych każdego dnia roboczego 4h 15min[1]. Co więcej, spora część tych nowych przepisów powstaje bez wymaganej refleksji, co później przekłada się na trudności w ich interpretacji, zwłaszcza tych dotyczących kwestii podatkowych. Dlatego jednym z priorytetów rządzących w najbliższych latach powinno być uczynienie polskiego systemu prawnego bardziej przyjaznym, co wydatnie zwiększyłoby atrakcyjność inwestycyjną naszego kraju.

Przemysław Polaczek

Partner Zarządzający, Grant Thornton

Rozdział 3

ZMIANY NA PRZESTRZENI LAT

ROZWÓJ INFRASTRUKTURY PRZYCIĄGA INWESTORÓW

Badanie w obecnej formule prowadzone jest od 2007 roku, co pozwala przeanalizować, jak ocena poszczególnych czynników przez inwestorów zagranicznych zmieniała się w czasie. Zdecydowanie największej poprawie na przestrzeni dziesięciu edycji badania uległa jakość infrastruktury transportowej. Jeszcze w 2007 roku czynnik ten był oceniany średnio na 1,57 pkt w skali od 1 do 5, co oznaczało, że słabo rozwinięta sieć drogowa i kolejowa w znacznym stopniu zniechęcała do zakładania w Polsce działalności gospodarczej. W najnowszej edycji badania czynnik ten uzyskał notę 3,64 pkt, co jest wynikiem lepszym od średniej, potwierdzającym, że poziom infrastruktury transportowej w naszym kraju jest zadowalający. Wpływ na tę wyraźną poprawę miały pozyskane z Unii Europejskiej środki na budowę i modernizację autostrad, dróg ekspresowych czy linii i taborów kolejowych, co zwiększyło atrakcyjność inwestycyjną Polski oraz usprawniło procesy logistyczne w wielu firmach.

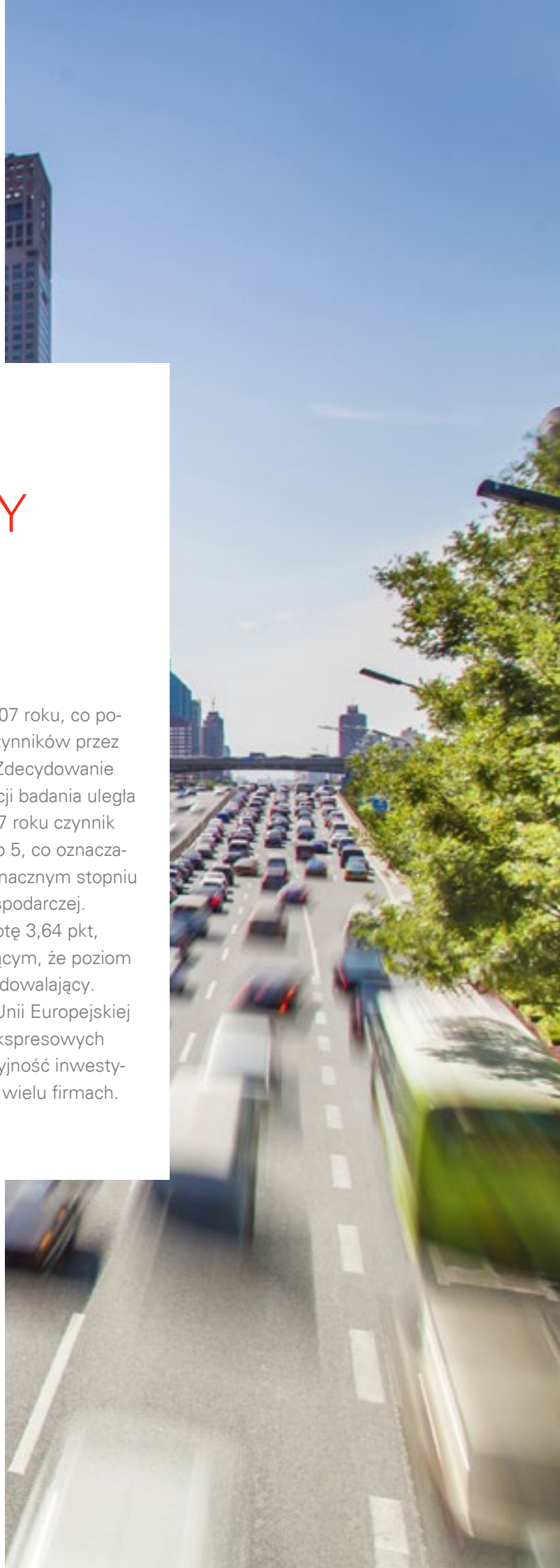

	2016	Zmiana w latach 2007-2016
Infrastruktura transportowa	**3,64**	**2,07**
Stabilność polityczna	**3,54**	**1,33**
Łatwość rozpoczynania działalności gospodarczej	**3,44**	**0,77**
Dostępność mediów (elektryczność, kanalizacja, woda, itp.)	**3,79**	**0,77**
Infrastruktura telekomunikacyjna	**4,02**	**0,74**
Współpraca z administracją centralną	**3,36**	**0,72**
Jasność i spójność przepisów podatkowych	**2,77**	**0,67**
Proces uzyskiwania licencji i/lub koncesji	**3,33**	**0,66**
Dostępność wykwalifikowanych kadr	**3,03**	**0,65**
Jasność i spójność przepisów budowlanych	**3,14**	**0,64**

10 czynników, które uległy największej poprawie w latach 2007-2016

Wyniki badania sugerują również, że w ciągu ostatniej dekady w ocenie inwestorów zagranicznych Polska stała się krajem stabilniejszym politycznie. W porównaniu do 2007 roku średnia nota uzyskana przez ten czynnik wzrosła o 1,33 pkt – od 2,21 do 3,54 pkt. Fakt, że po ostatniej zmianie partii rządzącej wskaźnik ten zmalał jedynie o 0,15 pkt, potwierdza, że na stabilność polityczną oprócz składu rządu i parlamentu wpływ mają również takie aspekty jak dojrzałość i efektywność funkcjonowania instytucji publicznych czy ochrona inwestorów.

W przypadku pozostałych czynników w analizowanym okresie nie odnotowano wzrostu średniej oceny w stopniu przekraczającym 1 pkt. Zagraniczni inwestorzy docenili działania administracji publicznej na rzecz ułatwiania zakładania działalności gospodarczej w Polsce. W najnowszej edycji badania wskaźnik ten uzyskał średnią notę 3,44 pkt, o niespełna 0,8 punktu więcej niż w 2007 roku. Taki sam wzrost zanotowała dostępność do mediów (elektryczność, kanalizacja, woda, itp.), a tuż za nimi uplasowały się infrastruktura telekomunikacyjna (0,74 pkt więcej niż w 2007 roku) oraz współpraca z administracją centralną (0,72 pkt więcej).

Rozdział 4

STAN BEZPOŚREDNICH INWESTYCJI ZAGRANICZNYCH W POLSCE

25 LAT PROSPERITY

Polska gospodarka rozwija się nieprzerwanie od ponad 25 lat, co jest zjawiskiem porównywalnym tylko z takimi krajami jak Chiny, Indie czy Norwegia. Dzięki silnym podstawom gospodarczym i wykorzystaniu swoich atutów, dochód na mieszkańca w naszym kraju stopniowo zbliża się w kierunku unijnej średniej, a cała gospodarka – do osiągnięcia statusu rynku rozwiniętego.

W ciagu tych 2,5 dekady swoistego gospodarczego prosperity bezpośrednie inwestycje zagraniczne (BIZ) były jednym z motorów napędowych polskiej gospodarki. Od wielu lat Polska cieszy się ugruntowanym i dobrze zakorzenionym zainteresowaniem inwestorów, nawet mimo istotnych zmian w kraju, a także zwiększającej się niestabilności geopolitycznej w regionie. Po niepewności związanej z pierwszymi miesiącami pracy nowego rządu, inwestorzy starają się odnaleźć w Planie Odpowiedzialnego Rozwoju kolejne okazje do lokowania inwestycji w Polsce.

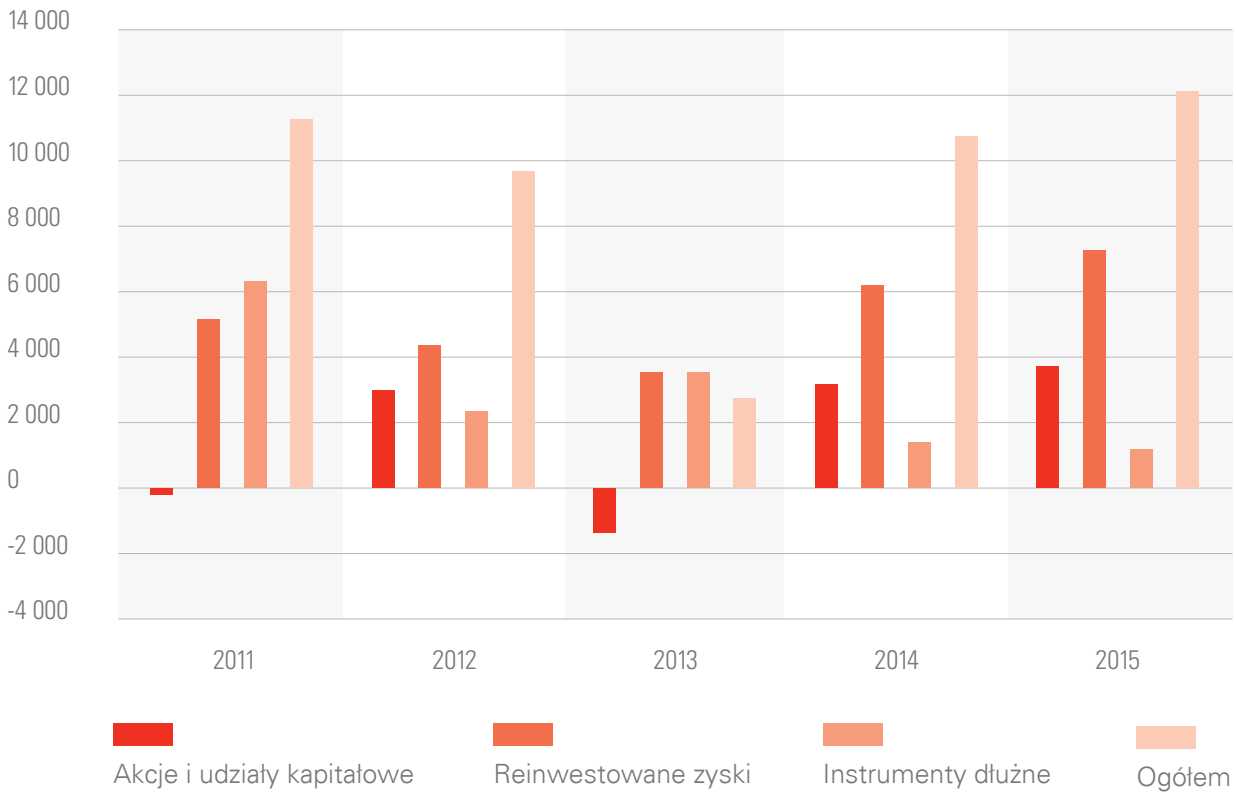

Napływ z tytułu BIZ do Polski w latach 2011-2015 r. **(w mln EUR)**
Źródło: Opracowanie PAIiIZ na podstawie danych NBP, 2016

STABILNA POZYCJA

Ekonomiści banku HSBC przewidują, że pozycja Polski w rankingu największych gospodarek świata pozostanie stabilna do 2050 roku. Co ważne, zmianie ulegnie lista krajów zajmujących wyższe i niższe pozycje w tym rankingu niż Polska. Osłabieniu ulegnie pozycja rozwiniętych gospodarek europejskich o niedużych populacjach (jak np. Belgia, Szwecja, Szwajcaria), natomiast na znaczeniu będą zyskiwały duże rynki wschodzące (np. Chiny, Indie, Brazylia czy Meksyk). Dla Polski będzie to oznaczało konieczność dostosowania strategii przyciągania inwestycji zagranicznych do potrzeb i oczekiwań inwestorów z tych nowych, zasobnych w kapitał graczy. Odpowiedzią na te globalne tendencje są m.in. działania PAIiIZ, która otwiera na tych rynkach swoje przedstawicielstwa handlowe, aby wspierać rozwój współpracy między Polską a tymi gospodarkami.

OTWARTE DRZWI DLA INWESTORÓW

W 2015 r. do Polski napłynęło ponad 12 mld EUR[2] z tytułu bezpośrednich inwestycji zagranicznych[3]. Był to zatem jeden z najlepszych wyników w ostatnich latach i zarazem kontynuacja długookresowych trendów w tym obszarze. Dodać należy również, że od lat inwestorzy wykazują się „lojalnością" względem Polski, która znajduje odzwierciedlenie w reinwestowaniu dużej części zysków „nad Wisłą". W 2015 r. wartość tych reinwestycji wyniosła ponad 6 mld EUR.

Jeżeli chodzi o narodowość kapitału napływającego do Polski w postaci BIZ, przeważają firmy zarejestrowane w Holandii, Wielkiej Brytanii oraz Niemczech. Warto jednak zaznaczyć, że Holandia jest krajem tranzytowym dla kapitału, a firmy inwestujące w Polsce przez ten kraj pochodzą de facto z innych krajów, jak np. Stany Zjednoczone. Analogicznie sytuacja ma się w przypadku zestawienia pokazującego stan zobowiązań Polski z tytułu BIZ wobec poszczególnych krajów, gdzie również przoduje Holandia.

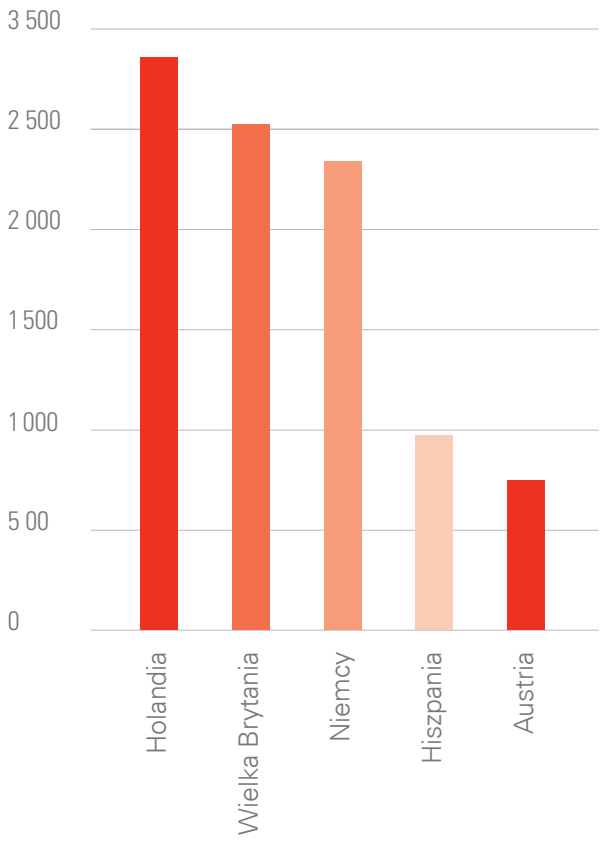

TOP 5 krajów pod względem napływu z tytułu BIZ do Polski w 2015 r. (w mln EUR)
Źródło: Opracowanie PAIiIZ na podstawie danych NBP, 2016

Analizując napływ BIZ do Polski, warto też spojrzeć na takie wskaźniki jak liczba projektów i zatrudnienie generowane przez inwestycje. Nowe miejsca pracy w sektorach wysokich technologii to kwintensencja działalności PAIiIZ. Zarówno projekty produkcyjne, jak również te w centrach usług biznesowych wnoszą wartość dodaną do polskiej gospodarki.

O atrakcyjności Polski świadczą kolejni inwestorzy lokujący kapitał „nad Wisłą". Tylko do grudnia 2016 r. PAIiIZ pomyślnie sfinalizowała 58 projektów inwestycyjnych, o wartości 1,6 mld EUR, z którymi wiąże się utworzenie ponad 13,3 tys. miejsc pracy. Wśród nich wymienić można LG Chem, Mercedes - Benz Manufacturing Poland czy też UBS oraz CH2M Polska Services. Co więcej, PAIiIZ obsługuje obecnie kolejnych 180 projektów, o wartości blisko 4 mld EUR, dzięki którym zatrudnienie może znaleźć ponad 45 tys. osób. Do branż cieszących się największym zainteresowaniem inwestorów należą centra usług dla biznesu (BPO/SSC), sektor motoryzacyjny, aeronautyczny, spożywczo-przemysłowy oraz nowoczesne centra badawczo-rozwojowe. W tym kontekście ciekawą obserwacją jest pewna sekwencja, gdzie inwestorzy, wychodząc od projektów produkcyjnych, lokują w Polsce w następnej kolejności centra usług, a później także jednostki B+R. To swoiste odkrywanie Polski przez inwestorów potwierdza wysoką jakość polskich kadr oraz sprzyjające warunki biznesowe.

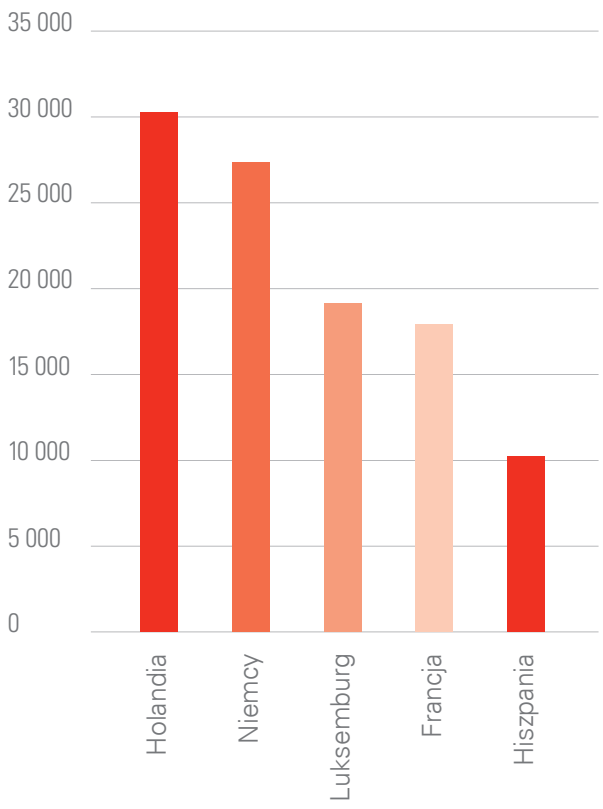

TOP 5 krajów pod względem stanu zobowiązań Polski z tytułu BIZ na koniec 2015 r. (w mln EUR)
Źródło: Opracowanie PAIiIZ na podstawie danych NBP, 2016

CENTRA USŁUG

Polska należy do grona najbardziej atrakcyjnych lokalizacji dla centrów usług biznesowych na świecie. Globalni gracze w dziedzinie finansów, ICT, elektroniki czy też przemysłu motoryzacyjnego ulokowali już swoje kluczowe centra usług wspólnych w Polsce.

Zatrudnienie w sektorze to już blisko 200 tys. miejsc pracy, tworzone przez ponad 800 firm. Wśród nich są światowi liderzy w swoich branżach, jak np. Intel, GlaxoSmithKline czy Bombardier Transportation. Z perspektywy dalszego rozwoju kraju, kluczowe jest to, że inwestorzy lokują w Polsce coraz bardziej zaawansowane ogniwa swojej działalności biznesowej, jak choćby globalna firma inżynieryjna CH2M Polska Services.

Zdaniem brytyjskiego ośrodka analitycznego Oxford Economics, do kluczowych czynników, decydujących o atrakcyjności Polski jako lokalizacji centrów usług należą:

- Lokalizacja – bliskość geograficzna oraz polityczne i kulturowe więzi z Europą Zachodnią; podczas gdy kraje azjatyckie (a w szczególności Indie) odgrywają ważną rolę w „offshoringu" usług, Polska i inne kraje Europy Wschodniej wygrywają w „nearshoringu", czyli sytuacji, w której przedsiębiorstwa decydują się na outsourcing usług do nieodległych lokalizacji, bez dużych różnic czasowych, co ułatwia zarządzanie projektami i równoważy wyższe koszty pracy niż w przypadku dostawców z odleglejszych lokalizacji.

- Kompetencje – dobrze wykształceni pracownicy, znający języki obce.

- Otoczenie biznesowe – członkostwo w Unii Europejskiej (ważne m.in. z perspektywy oceny ryzyka), ochrona danych i własności intelektualnej, rozwinięta infrastruktura telekomunikacyjna i rynki finansowe.

INWESTYCJE NA PIĄTKĘ

Zarzut, jakoby w Polsce bezpośrednie inwestycje zagraniczne pojawiały się tylko w postaci prostych montowni elementów produkowanych w kraju, a następnie sprzedawanych za granicą jest nieuzasadniony. Z doświadczeń i obserwacji konsultantów PAIiIZ wynika, że wielkie światowe koncerny wybierają Polskę również jako lokalizację całościowej produkcji, przy wykorzystywaniu najnowocześniejszych technologii. Potwierdzają to np. następujące spektakularne decyzje inwestycyjne z ostatnich miesięcy:

1. Koncern Daimler, właściciel m.in. marki Mercedes-Benz, podjął decyzję o ulokowaniu w Jaworze pod Wrocławiem, na terenie Wałbrzyskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej, nowej fabryki produkującej zaawansowane silniki benzynowe i wysokoprężne do pojazdów ze swojej stajni. Koncern poniesie nakłady rzędu 300 mln EUR, co przełoży się na utworzenie ponad 400 nowych miejsc pracy w fabryce. Dodatkowo, w wyniku tzw. spirali inwestycyjnej, u każdego z kooperantów współpracujących z nową fabryką może powstać między 4 a 6 dedykowanych etatów, czyli w sumie między 1 a 3 tys. Co istotne, produkowane silniki będą powstawać przy zastosowaniu najnowocześniejszych technologii, a cały proces będzie się odbywał w Polsce.

2. Toyota Motor Europe ogłosiła, że w 2018 r. rozpocznie produkcję nowoczesnych przekładni do napędów hybrydowych w Toyota Motor Manufacturing Poland w Wałbrzychu, a także dwóch silników benzynowych w fabryce Toyota Motor Industries Poland w Jelczu-Laskowicach. Nakłady inwestycyjne w przypadku obu projektów wyniosą około 160 mln EUR, co zwiększy dotychczasowe zaangażowanie Toyoty w Polsce do ponad 1 mld EUR. Zatrudnienie znajdzie tu kilkuset wysoce wykwalifikowanych inżynierów. Będą oni mieli okazję pracować w oparciu o najnowocześniejsze technologie, którymi dysponuje ten koncern rodem z Japonii.

3 W ramach rozbudowy zakładu we Wrocławiu, Bombardier Transportation otworzył nakładami rzędu 80 mln EUR jedną z najnowocześniejszych linii produkcyjnych w Europie, gdzie będą powstawać nadwozia dla pociągów dużej prędkości. Wykorzystywane będą między innymi technologie 3D.

4 Koncern LG Chem z Korei Południowej podjął decyzję o zlokalizowaniu w Biskupicach Podgórnych pod Wrocławiem największej w Europie fabryki akumulatorów do samochodów elektrycznych. Nakłady inwestycyjne wyniosą do końca 2018 r. ponad 300 mln EUR, a w zakładzie powstawać będą nowoczesne akumulatory do samochodów hybrydowych. Zatrudnienie znajdą głównie wysoko wykwalifikowani inżynierowie oraz specjaliści IT.

5 XEOS - spółka joint venture zawiązana przez GE Aviation i Lufthansa Technik - zbuduje w Polsce światowej klasy centrum serwisowania silników lotniczych. Inwestycja zostanie zlokalizowana w Środzie Śląskiej, w Legnickiej Specjalnej Strefie Ekonomicznej. Nakłady inwestycyjne wyniosą ponad 250 mln EUR, a docelowe zatrudnienie przekroczy 500 wysoko wykwalifikowanych etatów.

Te przykłady decyzji inwestycyjnych z ostatnich miesięcy świadczą o tym, że inwestorzy doceniają korzystny klimat inwestycyjny panujący „nad Wisłą". Inwestycje produkcyjne wpisują się w Strategię na Rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju i pokazują, że inwestorzy z optymizmem patrzą na Polskę. Korzystając z potencjału wykwalifikowanych kadr w Polsce, inwestorzy zagraniczni wspierają budowę silnej gospodarki opartej na wiedzy i innowacjach.

Rozdział 5

PLANY INWESTORÓW ZAGRANICZNYCH NA 2017 ROK

INWESTORZY CHCĄ WSPIERAĆ ROZWÓJ POLSKIEJ GOSPODARKI

W tegorocznym badaniu zapytaliśmy inwestorów również o ich plany na najbliższy rok. Okazuje się, że pomimo wspomnianych wcześniej mankamentów polskiej gospodarki, w opinii inwestorów zagranicznych nadal przeważają korzyści. W efekcie zagraniczne firmy optymistycznie oceniają perspektywy rozwoju swojej działalności w Polsce i zamierzają dynamicznie rozwijać swoją obecność w naszym kraju. Prognozują wzrost przychodów, eksportu oraz zapowiadają zwiększenie zatrudnienia i inwestycji.

Dane te zostały porównane z wynikami analogicznego badania „International Business Report", przeprowadzonego przez Grant Thornton w ostatnich miesiącach wśród 200 polskich firm działających w Polsce, zarówno tych z kapitałem zagranicznym, jak i bez (a więc krajowych). Z zestawienia tych dwóch badań wynika, że zagraniczne firmy są wyjątkowo prorozwojowym segmentem polskiej gospodarki – znacznie częściej niż cała społeczność firm działających w Polsce planują zwiększać swoją aktywność gospodarczą.

Jak zmienią się w 2017 r. przychody Pana/Pani firmy wobec przychodów za 2016 r.?

	Firmy zagraniczne	Wszystkie firmy
Wzrosną	68	50
Pozostaną bez zmian	27	40
Spadną	5	10
Wskaźnik netto*	63	40

*(„wzrosną" minus „spadną")

Jak zmienią się w 2017 r. przychody Pana/Pani firmy z eksportu wobec wyników z 2016 r.?*

	Firmy zagraniczne	Wszystkie firmy
Wzrosną	68	49
Pozostaną bez zmian	29	2
Spadną	3	49
Wskaźnik netto	65	0

*Odpowiedzi jedynie firm, które prowadzą sprzedaż na eksport

Aż dwie trzecie (68 proc.) przebadanych przez PAIiIZ, HSBC i Grant Thornton firm z zagranicznym kapitałem prognozuje, że w 2017 r. osiągnie wzrost przychodów, tymczasem tylko jedna na 20 (5 proc.) przygotowuje się na spadek przychodów. Wskaźnik netto, czyli odsetek firm deklarujących „wzrost" pomniejszony o odsetek firm deklarujących „spadek", wynosi więc 63 pkt proc. To wyraźnie bardziej optymistyczne wyniki niż dla ogółu działających w tym kraju firm, dla których analogiczny wskaźnik netto kształtuje się na poziomie 40 pkt proc.

Sytuacja wygląda podobnie w przypadku prognoz dotyczących eksportu. Aż dwie trzecie ankietowanych zagranicznych firm (68 proc.) twierdzi, że w najbliższym roku zwiększy swoje przychody z eksportu, a tylko 3 proc. spodziewa się spadku. Wskaźnik netto dla tej grupy to więc 65 pkt proc. Tymczasem w badaniu przeprowadzonym na ogóle firm działających w Polsce wyniki są znacznie mniej optymistyczne. Grupa firm prognozujących wzrost przychodów z eksportu i grupa firm zapowiadających spadek są tak samo liczne, co oznacza, że wskaźnik netto jest równy zeru. Tak duża różnica może mieć związek z faktem, że zagraniczne firmy mają zwykle lepiej funkcjonujące kanały dystrybucji na zagranicznych rynkach. Może też być spowodowana tym, że zagraniczne podmioty mogą – dzięki przynależności do koncernów międzynarodowych, działających na różnych rynkach - mieć lepsze rozeznanie dotyczące perspektyw gospodarczych na rynkach docelowych.

Jak zmieni się w 2017 r. zatrudnienie w Pana/Pani firmie wobec zatrudnienia w 2016 r.?

	Firmy zagraniczne	Wszystkie firmy
Wzrosną	58	23
Pozostaną bez zmian	36	66
Spadną	6	11
Wskaźnik netto*	52	12

Jak zmienią się w 2017 r. nakłady inwestycyjne Pana/Pani firmy wobec nakładów z 2016 r.?

	Firmy zagraniczne	Wszystkie firmy
Wzrosną	47	38
Pozostaną bez zmian	42	39
Spadną	11	23
Wskaźnik netto	36	15

Optymizm zagranicznych firm dotyczący przychodów zdaje się znajdować odzwierciedlenie również w ich postawie wobec rozwoju zatrudnienia. Aż 58 proc. z nich podaje, że w najbliższym roku zwiększy zatrudnienie, a tylko 6 proc. zamierza je ograniczyć. Dla porównania, wśród ogółu polskich firm zaledwie co czwarta (23 proc.) zamierza zwiększać zatrudnienie, a co dziewiąta (11 proc.) planuje je obniżać. Sugeruje to, że zagraniczne firmy będą w dużej mierze odpowiadać za rozwój polskiego rynku pracy, a przynajmniej – w razie spowolnienia gospodarczego – za stabilizację zatrudnienia w kraju.

Optymistyczne nastroje zagranicznych firm przekładają się na ich ambitne plany inwestycyjne. Według badania PAIiIZ, HSBC i Grant Thornton, aż 47 proc. firm z obcym kapitałem zamierza w najbliższym roku zwiększać nakłady inwestycyjne, a tylko 11 proc. zamierza je obniżać. Wskaźnik netto wynosi zatem 36 pkt proc. i jest ponad dwukrotnie wyższy niż dla ogółu działających w Polsce firm (15 pkt proc.).

Czy rządowy Plan na Rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju stwarza dodatkowe możliwości biznesowe dla Państwa firmy?	
tak	13
raczej tak	26
raczej nie	21
nie	12
nie wiem	28

INWESTORZY O PLANIE NA RZECZ ODPOWIEDZIALNEGO ROZWOJU

Zapytaliśmy też inwestorów o to, jak oceniają – z punktu widzenia swojej działalności – propozycje ujęte w w Planie na Rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju (zakładającym m.in. ograniczenie obciążeń biurokratycznych dla przedsiębiorców, cyfryzację procedur urzędniczych, nowe instrumenty wsparcia dla prac badawczo-rozwojowych i działań eksportowych czy reorganizację instytucji państwowych odpowiedzialnych za wspieranie gospodarki). Co prawda, duża grupa respondentów badania (28 proc.) nie miała wystarczającej wiedzy o tym dokumencie, aby się wypowiedzieć, jednak jeśli inwestorzy udzielali odpowiedzi, były to raczej korzystne oceny – 39 proc. badanych zadeklarowało, że plan ten może stworzyć dla nich dodatkowe możliwości biznesowe (odpowiedzi „tak" lub „raczej tak"). Innego zdania było 33 proc. badanych.

PODSUMOWANIE

Inwestorzy zagraniczni biorący udział w badaniu przeprowadzonym przez PAIiIZ we współpracy z Grant Thornton i HSBC oceniają Polskę jako dobre miejsce do prowadzenia biznesu. Niemal wszyscy respondenci deklarują, że ponownie zainwestowaliby swój kapitał w naszym kraju, a ich ogólna ocena klimatu inwestycyjnego w Polsce jest na poziomie najwyższym w historii badania, nawet mimo niepewności związanej ze zmianą opcji rządzącej w kraju.

O atrakcyjności inwestycyjnej Polski stanowią czynniki takie jak stabilność makroekonomiczna, rozwinięta sieć poddostawców i kooperantów, strategiczna lokalizacja, a także dobrze wykwalifikowane kadry. Pozytywny wpływ na wizerunek Polski ma również rozwijana cały czas infrastruktura komunikacyjna i teleinformatyczna. Inwestorzy korzystają więc z kombinacji czynników twardych jak infrastruktura, a także tych miękkich, jak walory ambicjonalne i umiejętności pracowników w Polsce.

Jednocześnie nie należy zapominać o kwestiach do poprawy. Inwestorzy wskazali zwłaszcza na niejasne przepisy prawne, nieefektywne sądy gospodarcze czy rozbudowane procedury biurokratyczne, które obniżają atrakcyjność inwestycyjną naszego kraju.

DODATKOWE INFORMACJE

KONTAKT

Marcin Boroń
Główny specjalista
Departament Rozwoju Gospodarczego

Polska Agencja Informacji i Inwestycji Zagranicznych

+48 22 334 9943
+48 885 682 808

marcin.boron@paiz.gov.pl

Magdalena Ujda-Tarczyńska
Menedżer ds. Komunikacji
HSBC Bank Polska S.A.

+48 22 354 06 44
+48 695 070 388

magdalena.ujda@hsbc.com

Jacek Kowalczyk
Dyrektor Marketingu i PR
Grant Thornton

+48 22 205 48 41
+48 505 024 168

jacek.kowalczyk@pl.gt.com

O RAPORCIE

Raport został opracowany na podstawie badań ankietowych prowadzonych wśród działających na terenie Polski firm z zagranicznym kapitałem. Najnowsza edycja badania (za 2016 rok) została przeprowadzona przez Polską Agencję Informacji i Inwestycji Zagranicznych we współpracy z firmą audytorsko-doradczo-oursourcingową Grant Thornton oraz globalnym bankiem HSBC w dniach 12 października – 4 listopada 2016 r. Wzięły w niej udział 103 przedsiębiorstwa z kapitałem zagranicznym prowadzące działalność na terenie Polski. Badanie przeprowadzone zostało metodą ankiet elektronicznych oraz wywiadów indywidualnych. Dane zbierane były przez PAIiIZ, natomiast w analizę wyników i opracowanie raportu zaangażowani byli wszyscy trzej partnerzy badania. Badanie International Business Report, o którym mowa w rozdziale IV niniejszego raportu, zostało przeprowadzone przez Millward Brown na zlecenie Grant Thornton International wśród menedżerów i właścicieli 200 firm działających w Polsce.

Invest in Poland

PAIiIZ

Polska Agencja Informacji i Inwestycji Zagranicznych S.A. (PAIiIZ) obsługuje inwestorów już od ponad 20 lat. Misją PAIiIZ jest zachęcanie zagranicznych firm do rozpoczęcia działalności w Polsce, a także wsparcie polskich inwestorów za granicą. Agencja oferuje doradztwo na każdym etapie procesu inwestycyjnego, pomoc przy interpretacji przepisów i regulacji prawnych, pomoc przy wyszukiwaniu partnerów biznesowych oraz atrakcyjnych lokalizacji dla inwestycji oraz zapewnia pełen dostęp do informacji gospodarczych. PAIiIZ kreuje również pozytywny wizerunek Polski w świecie oraz promuje polskie produkty i usługi poprzez organizację konferencji, seminariów i wystaw, wydawanie publikacji o tematyce ekonomicznej, organizację kampanii reklamowych oraz współpracę z mediami. Co więcej, od 2017 r. PAIiIZ będzie również kompleksowo wspierać polskich eksporterów poprzez dodanie komponentu handlu do swoich głównych działań. Reforma strukturalna, otwarcie oddziałów zagranicznych Agencji, a także współpraca w ramach Grupy Polskiego Funduszu Rozwoju, da nowe impulsy rozwojowe dla polskiej gospodarki, wykorzystując potencjał synergii istniejących instytucji.

GRANT THORNTON

Grant Thornton to jedna z wiodących organizacji audytorsko-doradczych na świecie. Wiedza, doświadczenie i zaangażowanie ponad 3 000 partnerów oraz 42 000 pracowników Grant Thornton dostępne są dla klientów w ponad 133 krajach. W Polsce działa od 23 lat. Zespół ponad 400 pracowników oraz obecność w kluczowych aglomeracjach (Warszawa, Poznań, Katowice, Wrocław, Kraków i Toruń) zapewniają firmie bliski kontakt z klientami oraz umożliwiają realizację usług audytorskich, doradztwa podatkowego, doradztwa gospodarczego, prawnego oraz outsourcingu rachunkowości, kadr i płac bez względu na wielkość, rodzaj i lokalizację biznesu klienta.

HSBC BANK POLSKA

HSBC Bank Polska S.A. jest spółką zarejestrowaną w Polsce, należącą do Grupy HSBC. Grupa HSBC jest największą instytucją finansową w Europie, działającą na rynkach będących głównymi partnerami handlowymi Polski (m.in. Niemcy, Francja, Wielka Brytania, Włochy, Czechy), należy też do grona największych instytucji finansowych na świecie. HSBC Bank Polska S.A. koncentruje się na świadczeniu usług bankowych klientom korporacyjnym i instytucjonalnym oraz operacjach skarbowych. Działając za pośrednictwem centrali zlokalizowanej w Warszawie, regionalnych centrów bankowości korporacyjnej w Katowicach, Poznaniu, Gdańsku i Wrocławiu oraz centrum usług biznesowych w Krakowie, HSBC wspiera polskie przedsiębiorstwa w ekspansji międzynarodowej oraz zagranicznych inwestorów w prowadzeniu działalności w Polsce.

[1] Źródło: www.BarometrPrawa.pl

[2] Stan zobowiązań Polski z tytuły BIZ wyniósł ponad 167 mld EUR na koniec 2015 r.

[3] NBP, Napływ BIZ w 2015 r.

DISCLAIMER

HSBC Bank Polska S.A.

Niniejszy materiał został wydany przez HSBC Bank Polska S.A. („HSBC"). HSBC posiada zezwolenie na prowadzenie działalności bankowej i podlega nadzorowi Komisji Nadzoru Finansowego, a także jest spółką należącą do Grupy HSBC.

HSBC opracował niniejszy materiał w oparciu o informacje ze źródeł, które jego zdaniem są wiarygodne, ale które nie zostały niezależnie zweryfikowane. Wszystkie schematy i wykresy pochodzą ze źródeł powszechnie dostępnych lub pochodzą ze źródeł własnych. HSBC nie ponosi żadnej odpowiedzialności za straty bezpośrednie, pośrednie lub wynikowe spowodowane wykorzystaniem niniejszego materiału. HSBC nie ma obowiązku aktualizacji informacji zawartych w niniejszym materiale. Dokument ten należy traktować wyłącznie jako materiał informacyjny. HSBC ani żadna ze spółek stowarzyszonych HSBC nie ponosi odpowiedzialności za zapewnienie Państwu doradztwa prawnego, podatkowego lub innego doradztwa specjalistycznego i w tym względzie proszę odpowiednio dokonać własnych ustaleń. Wydanie niniejszego materiału oraz informacje w nim zawarte, które nie są przeznaczone do powszechnej publikacji, nie stanowią oferty, zachęty lub porady dla Państwa do zakupu lub sprzedaży papieru wartościowego, towarów lub innych instrumentów finansowych, lub do zawarcia umowy ramowej, innego kontraktu, porozumienia lub struktury. Niniejszy materiał przeznaczony jest wyłącznie dla klientów profesjonalnych i uprawnionych kontrahentów i nie jest przeznaczony dla klientów detalicznych (w rozumieniu Ustawy o Obrocie Instrumentami Finansowymi lub odpowiednich aktów wykonawczych). Niniejszy materiał może być przekazywany jedynie w całości. Powielanie tego materiału w całości lub w części, lub ujawnianie jego treści bez wcześniejszej zgody HSBC lub spółki stowarzyszonej HSBC jest zabronione. O ile właściwe prawo nie zezwala inaczej, jeżeli jesteście Państwo zainteresowani skorzystaniem z usług Grupy HSBC w związku z realizacją transakcji wymienionych w tym materiale, powinni Państwo skontaktować się z członkiem Grupy HSBC w swojej jurysdykcji. Żadne postanowienia zawarte w niniejszym materiale nie wyłączają ani nie ograniczają obowiązków ani zobowiązań HSBC wobec klienta wynikających z Ustawy o Obrocie Instrumentami Finansowymi lub odpowiednich rozporządzeń wykonawczych.

HSBC Bank Polska S.A., z siedzibą przy Rondo ONZ 1,00-124 Warszawa, zarejestrowana w Sądzie Rejonowym dla m. st. Warszawy, XII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego, pod numerem KRS 0000030437, o kapitale zakładowym (wpłaconym w całości) wynoszącym 393 207 000,00 PLN, NIP 526-02-11-469.

Grant Thornton Frąckowiak Sp. z o.o. Sp. k.

Informacje zawarte w niniejszym dokumencie mają jedynie charakter ogólny i poglądowy. Nie stwarzają one stosunku handlowego ani stosunku świadczenia usług doradztwa podatkowego, prawnego, rachunkowego lub innego profesjonalnego doradztwa. Przed podjęciem jakichkolwiek działań należy skontaktować się z profesjonalnym doradcą w celu uzyskania porady dostosowanej do indywidualnych potrzeb. Grant Thornton Frąckowiak Sp. z o.o. Sp. k. dołożyło wszelkich starań, aby informacje znajdujące się w niniejszym dokumencie były kompletne, prawdziwe i bazowały na wiarygodnych źródłach. Grant Thornton Frąckowiak Sp. z o.o. Sp. k. nie ponosi jednak odpowiedzialności za ewentualne błędy lub braki w nich oraz błędy wynikające z ich nieaktualności. Grant Thornton Frąckowiak Sp. z o.o. Sp. k. nie ponosi także odpowiedzialności za skutki działań będące rezultatem użycia tych informacji.